

मरणेभ्यो भयत्रस्ता रोगग्रस्ताश्च ये नराः ।

रत्नमाला हि धातूनां कृता तेषां हिताय वै ॥२॥

Jātyā Gurjarakhaṇḍaṣ cha, Devadatto hi dharmavit ।

Harer-nāmābhidhānasya सुतस्तस्य भिषग्वर ॥३॥

संहितारसकर्माणि यस्य बुद्धिर्गरीयसी ।

तेन शास्त्रविधिज्ञेन कृता रत्नस्य मालिका ॥४॥

इति दैवदत्तकृतवैद्यकशास्त्रे धातुरत्नमाला ॥

In folio 107^a. disticha sex exstant nescio unde desumta, quorum primum exscripsi: शास्त्रेषु श्रमवान् क्रियासु कुशलः प्राज्ञः कृतज्ञः शुचिर्धीरो रोगनिरूपणैकनिपुणः पीयूषहस्तस्पृहः । द्रव्याणां रसवीर्यकार्यमखिलं वेत्ता दयाधीनिधिर्निर्णेता बलकालदेशवयसां पात्राधिकारी भिषक् ॥१॥

Haec voluminis pars exeunte seculo superiore exarata est. (WALKER 137^e.)

761.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 113. Long. 11. Lat. 5.

Foll. 1-43. Linn. 10. *Rasarājalakshmī*, de medicamentis metallorum et fossilium ope conficiendis liber, a *Rāmeṣvara* (bhaṭṭa), Viṣṇu filio, compositus. Incipit: आनन्दैकरसे विकल्पकलनानिर्मुक्तबोधात्मिकं प्रागंत्यावधिसंगतिच्यपगते etc. ॥१॥ स्वशिशुखीमंथनमंथनेन (l. स्वशेमुषी^o) sphurad-*Rasāmbhodhi*-gabhīragarbhat । śrī-Viṣṇudevi (°devī) labhate prayatnāt śrī-*Viṣṇuvatsād* *Rasarājalakshmīm*¹ ॥२॥ *Drishṭvemaṃ Rasasāgaram*, *Śivakṛitam* śrī-*Karkachanḍeṣvarītantram*, *Sūtamahodadhīm*, *Rasasudhāmbhodhim*, *Bhavanīmatam* । *Vyāḍi*[m], *Suśrutasūtram*, *Iśahṛidayam*, *Svachhandasaktāgamam*, śrī-*Dāmodara-Vāsudeva*-bhagavad-*Govinda-Nāgarjunān* ॥३॥ आनन्दमानन्दकरं प्रसन्नं ज्ञानस्वरूपं निजभावयुक्तं । योगिन्द्रमीड्यं भवरोगवैद्यं श्रीमद्गुरुं नित्यमहं नमामि ॥४॥

महारसाः स्युस्तत्तादावद्यौ पारदहिङ्गुले ।

वैष्णवं सस्यकं शैलं चपलं रसकोमलं ॥५॥

अभ्रकं तुल्यकं (tutthakam) कांतं राजावर्त्तमयांजनं ।

वट्यकैकांतकं (°vaikrāntakam) चेति टंकणं च रसान्विदुः ॥६॥

तालकं गंधकशिले क्षितिखेचरगैरिकाः ।

इत्यादयश्चोपरसाः पूर्वाचार्यैरुदीरिताः ॥७॥

Capitibus (ullāsa) septem primis remediorum praeparatio, octavo usus tractatur. Numerus octonarius, ejusmodi libris proprius, *rasarum* ogdoade innititur.

1. rasaśodhana-rasasthirīkaraṇa-múshotpádana-rasoparasasarvalohasattvajāraṇa-rākshasīkaraṇādhikāra fol.

¹ Id est: *Rāmeṣvara* Viṣṇui patri librum suum, e *Rasasāgara* excerptum, dedicat.

5^b; 2. jāraṇādhikāra fol. 8^b; 3. rasaśodhana-sattvapātanādhikāra fol. 9^b; 4. rasoparasalohaśuddhisattvapātānādhikāra fol. 11^a; 5. sattvasthirīkaraṇa fol. 12^a; 6. drutipātanalavaṇavasāraśaktākshādhikāra fol. 14^b; 7. guṇāguṇakathana fol. 19^b.

Codex seculo superiore exeunte exaratus est. (WALKER 178^a.)

762.

Foll. 48-132. Linn. 10. *Rasendrachintāmaṇis*, a *Rāmachandra*, e Guha gente oriundo, scriptus, quo libro mercurii, sive puri, sive cum aliis substantiis conjuncti, necnon aliorum metallorum et fossilium quinam in medicina usus sit, docetur. Liber in lectiones novem divisus est. Incipit: इदानीं गुहकुलसंभव श्रीरामचंद्राह्वयो रसेन्द्रचिंतामणिग्रंथमारभमाणस्तन्मूलदेवते श्रीमदंबिकामहेश्वरौ सकलजगदुत्पत्तिस्थितिप्रलयनिदानं च सविशेषणसिद्धांतगर्वं वाचा वरिवस्यति ॥ अथ प्रकाशकासारविमर्शावुज्जिनिमयं सच्चिदानंदविभवं शिवयोर्वैपुलाश्रये । लघीयप[र]माणातया निखिलज्ञानदायकत्वाच्चिंतामणिरिव चिंतामणिः ॥

Capitibus 1-8. metallorum praeparatio, nono in morbis variis usus traditur.

Praeter *Rasārṇava* librum, in capite secundo *Trivikrama* laudatur. De codice Berol. cf. Weber Catal. p. 299.

Apographon nostrum hoc seculo ineunte parum accurate exaratum est. (WALKER 159^b.)

763.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 149. Long. 16. Lat. 3½. Linn. 6.

Rasendrakalpadrumas, de metallis in medicina adhibendis opus, a *Rāmakṛiṣṇa*, Nīlakaṇṭhae et Gauris filio, compositum. Incipit:

लोकेशं व्यक्तमव्यक्तं निर्गुणं त्रिगुणात्मकं ।

सदसद्रूपिणं वन्दे त्वं कारणमकारणं ॥

वन्दे चरणसरोजं श्रीगौरीनीलकण्ठयोः पितॄः ।

यद्वत्तया कृत्यान्तरति दुःखाम्बुधिं लोकाः ॥

तापतयापहन्ता हरिरिव बलिजिह्विरण्यगर्भो यः ।

स जयति शुद्धो दीप्तः पीताम्बर एष पारदो नुरक्तः ॥

Opus in partes duas (kāṇḍa) divisum est, quarum prior (*saṃskārakāṇḍa*) metallorum praeparationem, altera usum tractat.

I, 1. rasaśuddhi, desinit in fol. 7^b; 2. mūrhhādhya fol. 14^a; 3. bandhanādhikāra fol. 21^a; 4. māraṇādhikāra fol. 23^a; 5. abhrādisaṃskāra fol. 34^b; 6. svarṇādisaṃskāra fol. 44^b; prastāra fol. 45^b; yantrādhya fol. 49^a.